

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323010643
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2323010643.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Andrey Kondllovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 16.06.2023 pod sp. zn. 5T/37/2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.08.2023 na Krajskom súde v Trnave prostredníctvom videokonferenčného zariadenia v zmysle § 61 b) Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný A. B. uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods.1, ods.2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods.2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 14.03.2023 v presne nezistenom čase okolo 19:00 hodiny v priestoroch rodinného domu nachádzajúceho sa na adrese C. XXXX, začal svojho otca D. B., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX, v rámci predchádzajúcich dlhšie trvajúcich rodinných nezhôd obviňovať z mileneckého vzťahu a popritom začal búchať do dverí, následne po tom ako ho poškodený D. B. poprosil, aby s tým prestal, pristúpil k nemu a rukou ho udrel do oblasti hlavy, kedy sa poškodený začal brániť takým spôsobom, že ho spacifikoval a pridržal ho rukami na zemi, počas čoho A. B. sľúbil, že už s tým prestane a preto ho poškodený D. B. pustil a otočil sa mu chrbtom, kde ho následne A. B. z boku jedenkrát udrel päťou do oblasti hlavy, v dôsledku čoho spadol poškodený D. B. na zem, kde ho jeho syn A. B. viackrát kopol do rôznych častí tela, vrátane tváre a hlavy, popritom sa mu neustále vyhrážal zabitím so slovami "zabijem ťa, zabijem ťa ty bastard" vzápätí matka A. B. D. E. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX, chcela zavolať na linku 112, čomu však A. B. zabránil tak, že k nej pristúpil a mobilný telefón jej vytrhol z rúk a zahodil ho, po čom poškodenú E. B. najmenej jedenkrát udrel do oblasti tváre a popritom sa aj jej vyhrážal, že ju zabije, následne sa vrátil k na zemi ležiacemu otcovi D. B. a začal mu skákať po hornej časti tela, vrátane hlavy a popritom sa mu taktiež vyhrážal so slovami "zabijem ťa, zabijem ťa" , pričom sa pohyboval okolo nehybne ležiaceho otca na zemi a viackrát ho kopol do rôznych častí tela a opätovne sa mu vyhrážal, že ho zabije,

čím D. B. spôsobil viaceré zranenia, a to malé zakrvácanie do lebečnej dutiny pod mäkkú blanu mozgu v oblasti spánkovo-temennej, natrhnutie horného pólu ľavej obličky, zlomeninu dolnej steny očné vľavo s posunom, trieštivú zlomeninu hornej čeľuste vľavo, zakrvácanie do prínosových dutín čeľuste vľavo aj vpravo, pomliaždenie a krvnú podliatinu tváre a krku vľavo, zlomeninu 9.-11. rebra vľavo, v dôsledku čoho bol poškodený D. B. veľmi závažným spôsobom obmedzený na obvyklom spôsobe života v trvaní

minimálne 7 dní a závažným spôsobom 12-14 dní tým, že počas hospitalizácie bol 5 dní pripútaný na lôžko, počas ktorých bol odkázaný na starostlivosť zdravotníckeho personálu vo všetkých ohľadoch, vrátane osobnej hygieny, mal bolesti pri zmene polohy na lôžku aj napriek liekom od bolesti, bol plne obmedzený v prijímaní stravy 2-3 dni, tekutín 24-48 hodín, v možnosti komunikácie pre opuch okolo očí, v rozprávaní pre opuch tváre, v dýchaní pre opuch nosa minimálne 7 dní, v mobilite 12 - 14 dní, v spoločenskom styku 13 dní, bolestivosť v oblasti hlavy a krku, pri pití a jedení trvala minimálne 21 dní, na hrudníku zo zlomeniny rebier 5 až 6 týždňov,

príčom A. B. zároveň svojím konaním vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie u svojej matky D. E. B., ktorej nespôsobil zranenia vyžadujúce si lekárskej ošetrovateľskej starostlivosti, pričom činu sa dopustil na svojom otcovi a svojej matke práve z dôvodu dlhotrvajúcich nezhôd v rodine a taktiež, že z ich strany neočakával žiaden odpor.

Za túto trestnú činnosť bol obžalovanému podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd obžalovaného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona mu uložil i ochranné liečenie protialkoholické a protitoxikomanické ambulantnou formou.

Okresný súd zdôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu č.l. 225-227 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie výlučne okresný prokurátor, namietajúc ním výrok o treste v neprospech obžalovaného.

V písomnom zdôvodnení odvolania po stručnej rekapitulácii výrokovej časti napadnutého rozsudku uviedol, že nesúhlasí s mimoriadnym znížením trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby u obžalovaného a uložený trest považuje v okolnostiach prípadu za neprimerane mierny.

V jednoznačnej dôkaznej situácii obžaloba na preukázanie viny nepotrebovala žiadne vyhlásenie o vine obžalovaného a ak by obžalovaný vyhlásenie neurobil, prichádzalo by do úvahy uloženie trestu odňatia slobody vo výmere minimálne 7 rokov a 4 mesiace. Vyhlásením viny tak obžalovaný pomohol predovšetkým sám sebe a nie súdu tým, že nebolo potrebné vykonávať dokazovanie, ktoré by spočívalo v prehratí kamerových záznamov z výsluchov obzvlášť zraniteľných obetí a prečítaní znaleckého posudku a listinných dôkazov. V dôsledku vyhlásenia o vine bol obžalovanému uložený trest fakticky znížený o viac ako polovicu inak do úvahy prichádzajúcej spodnej hranice trestnej sadzby, čo nepovažuje za primerané a spravodlivé. Obžalovaný už bol v roku 2019 súdne trestaný v súvislosti s užívaním alkoholu a toto odsúdenie nemalo na neho žiadny prevýchovný vplyv. Zároveň obžalovaný okrem formálne deklarovanej ľútosť nepreukázal žiadne kroky na odstránenie alebo zmiernenie následkov činu, poškodeným sa neospravedlnil, ani ich finančne neodškodnil. Naopak, poškodený D. B. si voči obžalovanému ako synovi neuplatnil náhradu škody, a aj zo znaleckého posudku MUDr. Alana Suchánka vyplynulo, že je málo pravdepodobné, že po skončení PN už nemal vážnejšie obmedzenia. Poškodený D. B. tak svoje zranenia pred znalcom zmiernoval, z čoho badať snahu nepriťažovať v trestnom konaní obžalovanému. Odškodnenie spôsobenej bolesti znalec vyčíslil na 5.999,- eur. Obžalovaný z tejto sumy poškodenému nič neuhradil. V neposlednom rade tiež poukazuje na spôsob spáchania činu, doslova brutálnosť útoku obžalovaného, ktorý do poškodeného kopal aj keď tento ležal bezvládne na zemi, ako aj na zranenia spôsobené poškodenému D. B. - krvácanie do mozgu, zlomeniny rebier, zakrvácanie do prínosových dutín, ktoré viedli k tomu, že poškodený nebol schopný prijímať 2 až 3 dni po útoku žiadnu stravu, 24 hodín nemohol piť ani tekutiny, nemohol dýchať nosom, 5 dní nemohol samostatne vykonávať ani základné hygienické úkony. Zastáva názor, že za takýchto okolností nebolo vôbec dôvodné mimoriadne znižovať obžalovanému trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby.

Zároveň pokiaľ súd poukázal na skutočnosť, že pri ukladaní trestu zohľadnil, že išlo o pokus zločinu ublíženia na zdraví, je potrebné dodať, že pokus je rovnako trestný ako dokonaný trestný čin, pričom s ohľadom na § 34 ods. 5 písm. c) Trestného zákona uvádza, že k dokonaniu činu neprišlo preto, že

poškodenému bola poskytnutá rýchla a adekvátne zdravotná starostlivosť a liečba (str. 35 znaleckého posudku MUDr. Sucháneka). Obžalovaný teda nijako neprispel k tomu, že nedošlo k dokonaniu činu, iba ak tým, že nenaplnil svoje vyhrážky zabitím. Obžalovaný poškodenému neprivolal zdravotnú pomoc, naopak, v prítomnosti zasahujúcich policajtov sa aj po predvedení na obvodné oddelenie PZ, teda v čase, ktorý už nebol bezprostredne po skutku, ďalej vyhrážal, že rodičov po prepustení zabije.

Trest je zákonným následkom trestného činu, pričom je potrebné rešpektovať zákon a ukladať trest v rámci hraníc príslušnej trestnej sadzby. Iba mimoriadne možno znižovať trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby, pričom ani zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 55/2016 podľa jeho názoru nevyplýva záver, že pri každom vyhlásení o vine majú sudy paušálne znižovať tresty pod dolnú hranicu trestnej sadzby. V predmetnej veci súd mimoriadne znížil obžalovanému trest takmer o celú tretinu pod spodnú hranicu trestnej sadzby, keď mu znížil trest o 1 rok a 4 mesiace, pričom maximum bol 1 rok a 8 mesiacov, čo s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti nepovažuje za primerané okolnostiam prípadu.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd preskúmal zákonnosť, primeranosť a spravodlivosť trestu uloženého súdom prvého stupňa a aby podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste, a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému A. B. uložil primeraný a zákonný trest, v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, resp. trest odňatia slobody, ktorý bude vo vyššej výmere, ako uložil súd prvého stupňa.

Obžalovaný sa prostredníctvom svojho obhajcu písomne vyjadril k odvolaniu prokurátora, pričom uviedol, že trest odňatia slobody, ktorý uložil súd prvého stupňa ako aj použitie zmierňovacieho inštitútu per analogiam s použitím odklonu vo forme vyhlásenia o vine boli súdom správne aplikované. V tejto súvislosti má za to, že vyhlásenie o vine je inštitútom, ktorý je právom obžalovaného. Pri jeho použití obžalovaným, súd neskúma kvalitu dôkaznej situácie z prípravného konania a Trestný poriadok neupravuje taký postup, že vyhlásenie o vine obžalovaného neprijme z dôvodu, že má za to, že vina je preukázaná aj bez vyhlásenia o vine.

Následne ustálená súdna prax zjednotila postup vo vzťahu k použitiu osobitného zmierňovacieho inštitútu podľa § 39 ods.2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 39 ods.4 Tr. zákona, ktorého jedinou podmienkou fakultatívnej možnosti použitia je samotné vyhlásenie o vine a jeho prijatie súdom s príslušnými procesnými dôsledkami.

Vo vzťahu k odvolaciemu argumentu prokurátora, že poškodený zmierňoval svoje zranenia pred znalcom v snahe nepriťažovať obžalovanému, je potrebné uviesť, že ide o tvrdenú skutkovú okolnosť vo vzťahu k právnej kvalifikácii, teda k vine, pričom vzhľadom na súdom prijaté vyhlásenie o vine (ktoré navrhoval aj prokurátor na súde prijať), nie je možné podať odvolanie, čo do výroku o vine. Táto skutočnosť nemá žiadnu súvislosť s výrokom o treste. Je potrebné však uviesť, že obžalovaný je synom poškodeného a preto poškodený v rámci svojich procesných práv ako svedok poškodený má právo vo vzťahu k blízkej osobe obvineného odmietnuť vypovedať. Vzhľadom na uvedené, ak by poškodený vôbec nevypovedal vo vzťahu ku zraneniam a iným okolnostiam svojich zranení, tak by tak konal v súlade s Trestným poriadkom. Ak mal prokurátor za to, že zdokumentované zranenia u poškodeného nie sú takého charakteru, ako boli v skutočnosti, mal ako pán sporu v prípravnom konaní možnosť k týmto skutočnostiam vypočuť znalca alebo doplniť znalecké dokazovanie.

Prokurátor uvádza, že sa obžalovaný poškodenému neospravedlnil, avšak táto skutočnosť nie je pravdivá, nakoľko sa obžalovaný bezprostredne po jeho vzatí do väzby listom písomne ospravedlnil (táto skutočnosť bola potvrdená listom doručeným okresnému súdu dňa 04.07.20232), a súčasne sa ospravedlnil aj na hlavnom pojednávaní za prítomnosti svojej matky.

Vzhľadom na uvedené má za to, že súd prvého stupňa uložil obžalovanému zákonný a spravodlivý trest odňatia slobody, a preto navrhol, aby dovolací súd zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

Konanie na odvolacom súde:

Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti obžalovaného, jeho obhajcu, a prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava.

Zástupkyňa krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrvala na odvolacích dôvodoch okresného prokurátora a navrhla im v celom rozsahu vyhovieť za súčasného uloženia spravodlivého a zákonného trestu odňatia slobody bez aplikácie zmierňovacieho ustanovenia.

Obžalovaný spolu s obhajcom na verejnom zasadnutí navrhli odvolanie prokurátora zamietnuť ako nedôvodné s poukazom na to, že obžalovaný bol doposiaľ iba raz súdne trestaný za nenásilnú trestnú činnosť, trest uložený súdom prvého stupňa považujú za správny, zákonný a spravodlivý.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 317 ods.1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj konanie, ktoré rozsudku predchádzalo, prihliadajúc i na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a tak zistil, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Pri preskúmaní odvolaním napadnutého výroku o treste krajský súd zistil, že tento výrok je správny a zákonný.

Vo vzťahu k tomuto výroku súd I. stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a dospel k správne záveru o tom, že vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného o vine na hlavnom pojednávaní a postoj obžalovaného k prejednávanej veci prichádza do úvahy mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 odsek 2 písm. d/ Trestného zákona, keď správne vychádzal zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 27.06.2017 sp. zn. Tpj. 55/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 44/2017.

Okresný súd správne zistil u obžalovaného jednu poľahčujúcu okolnosť odôvodnenú jeho priznaním a oľutovaním spáchaného trestného činu v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona, a zároveň rovnako správne konštatoval jednu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. h) Trestného zákona spočívajúcu v tom, že menovaný spáchal predmetným skutkom dva trestné činy.

Základná zákonná trestná sadzba pri predmetnom (prísnejšie sankcionovanom v zmysle absorpčnej zásady podľa § 41 ods.1 Tr. zákona) zločine ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona predstavuje rozpätie od 5 do 12 rokov s tým, že pri vyrovnanom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a mimoriadnym znížením trestu podľa § 39 odsek 4 Trestného zákona možno následne uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu takto upravenej trestnej sadzby, ktorého minimálna výmera je v danom prípade 3 roky a 4 mesiace.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd I. stupňa postupoval správne, keď obžalovanému, vzhľadom na jeho osobu (na ktorého sa hľadí akoby nebol odsúdený, keďže má predchádzajúce odsúdenie zahľadené) a účel trestu, uložil trest odňatia slobody skôr pri dolnej hranici trestnej sadzby mimoriadne zníženej postupom podľa § 39 odsek 4 Trestného zákona, pretože takto uložený trest po vyhlásení o vine obžalovaného, prejavenia ľútosti, aj s prihliadnutím na osobné pomery obžalovaného , zohľadňujúc pri tom dostatočne i špecifické skutkové okolnosti (ktoré aj napriek námietkam prokuratúry sa bez zhodnotenia ostatných relevantných skutočností nemusia automaticky odzrkadliť vo vyššie uloženom treste odňatia slobody), zodpovedá požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

K odvolacím námietkam prokurátora:

Postupom podľa § 321 odsek 1 písm. e/ Trestného poriadku môže odvolací súd zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku len v prípade, ak je uložený trest neprimeraný. Za neprimeraný možno považovať taký trest, ktorého druh alebo výmera je v zrejmom rozpore s hľadiskami, ktoré sú určené v zásadách pre ukladanie trestov podľa § 34 Trestného zákona. V prejednávanej veci krajský súd nepovažoval uložený mimoriadne znížený úhrnný trest odňatia slobody v dĺžke trvania 3 rokov a 8 mesiacov vzhľadom aj na prokurátorom v odvolaní popísané úvahy za neprimeraný, nakoľko prvostupňový súd pri ukladaní trestu podľa názoru odvolacieho súdu starostlivo prihliadal ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia účelu trestu a jeho výmery a uvážene prihliadol na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti nápravy, a preto sa s uloženým trestom v uvedenom rozsahu (bez jeho prípadnej modifikácia v neprospech obžalovaného) stotožnil aj súd druhého stupňa. Takto uložený trest je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajúci požiadavke nielen individuálnej, ale i generálnej prevencie.

Odvolačí súd zdôrazňuje, že cieľom trestného konania nie je akýsi „revanš“ – odplata za spáchaný skutok, ale predovšetkým náprava páchatel'a a jeho stimulovanie k riadnemu životu. Trest ako trestnoprávna sankcia nastupuje vždy ako následok porušenia základných práv a právom chránených záujmov. Pokiaľ stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 27.06.2017 sp. zn. Tpj. 55/2016, pri vyhlásení obžalovaného o vine oprávňuje súdy uložiť trest odňatia slobody pod zákonom stanovenú hranicu, nie je dôvod v prípade splnenia zákonných podmienok s poukazom aj na osobnostné charakteristiky obžalovaného (v danom prípade jedenkrát súdne trestaného výlučne na peňažný trest) ako i fakt, že výkon trestu v danom prípade bude vykonávať prvý krát, nepostupovať za využitia zmierňovacieho ustanovenia. Je pravdou, že optimálna miera represie závisí na konkrétnych okolnostiach každého prípadu, pričom nielen príliš mierny, ale aj príliš prísny trest nepôsobí výchovne, ale demoralizuje. Odvolačí súd má za to, že v tomto prípade by záujem na uložení vyššieho nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému prevyšoval potrebu individuálnej represie. V konečnom dôsledku bude iba na konaní samotného obžalovaného, či počas výkonu nepodmienečného trestu a výkone uložených ochranných liečení, zmení svoje správanie a postoj k životu tým, že sa už viac žiadnej trestnej činnosti do budúcnosti nedopustí.

Na základe takto rozvedených úvah potom krajský súd o odvolaní okresného prokurátora rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciaci tohto uznesenia.

Celkom na záver krajský súd konštatuje, že zákonu zodpovedá aj výrok rozsudku, ktorým bol obžalovaný zaradený v zmysle § 48 ods.2 písm. a) Tr. zák. na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.